

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri üzrə direktor müavini:
_____Əyyubova İ.H
“__07__” fevral 2020-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas:”Musiqi nəzəriyyəsi”

Şöbə: Musiqi və Təsviri incəsənət

FBK:”Musiqi nəzəriyyəsi” və “xor dirijorluğu”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Solfecio

Proqram:16.04.2013-cü il tarixli 07 sayılı protokola əsasən Lənkəran Dövlət Humanitar kollecin Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu fənn biləşmə komissiyasında müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Kurs: IV

Kodu: İPF-BO3

Tədris ili:(2019-2020 tədris ili) semester:VIII(yaz)

Tədris yükü:cəmi 60 saat

Tədris forması:Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya N: 18

Saat : 12¹⁰-13⁴⁵; 10¹⁵-11⁵⁰; 15⁴⁰-17¹⁵

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı:Əliyeva Zəminə Taryel q

FBK –nın ünvanı:Lənkəran ş.,P.Təhməzov küç-si.Bina-3

Məsləhət günləri və saati:VI gün saat 12.10

E-mail ünvanı: zemineLDHK@gmail.com

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

- 1.A.L.Ostrovski.”Solfecio”Moskva 1976
- 2.N.Laduxin.1000 imla nümunələri” Moskva 1976
- 3.İ.Sposobin.”İki və üçsəsli solfecio” Moskva 1977
- 4.N.Bağirov”İmla”

IV.Fənnin təsviri və məqsədi:

“ Solfecio”kursunun məqsədi tələbələrə musiqi kollecini bitirdikdən sonra musiqi məktəbində müstəqil müəllim işləyərkən musiqi əsərlərini üzdən dərhal oxumaq,musiqi ifadəliyinin forma və vəsaitlərini peşəkar tövsiyyədə ayırd etmək bacarığını aşılamaq üçün onların professional musiqi eşitmə qabiliyyəti və ümumi musiqi mədəniyyətini inkişaf etdirməkdir.Kursun tədrisi üçün tədris ilinin V semestrində 60 saat məşğələ nəzərdə tutulur.

V.Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində tam üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%-nə 1 bal çıxılır; Bütün fənlər üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25 %-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahan sessiyasına buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VI. Qiymətləndirmə:

Tələbələrinin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar –laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə(məşğələ), 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə, 20 bal kollokviumlara görə.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçmiş materialı dərindən tam başa düşür,cavabı dəqiq və hər tərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçmiş materialı tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçmiş materialı başa düşür,lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsindətopladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə(imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal-əla(A)
- 81- 90 bal-çox yaxşı(B)
- 71- 80 bal- yaxşı(C)
- 61- 70 bal-kafi(D)
- 51- 60 bal-qənaətbəxş(E)
- 51- baldan aşağı- qeyri-kafi(F)

VII. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Kollecin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbiq görülməyə bilər.

VIII. Təqvim planı:

	Keçirilən müəhazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat (məşğələ)	Tarix
1	Mövzu №1 . ƏskVII43 enharmonizminin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
2	Mövzu №2 ƏskVII43 enharmonizminin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
3	Mövzu №3 Uzaq tonallıqlara sıçrayışla yönəlmənin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
4	Mövzu №4 Uzaq tonallıqlara sıçrayışla yönəlmənin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
5	Mövzu №5. II səslidə xromatik intervalların oxunuşu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	

6	<p>Mövzu №6 II səslidə xromatik intervalların oxunuşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
7	<p>Mövzu №7 Əsk_{VII72} enharmonizminin oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
8	<p>Mövzu №8 Əsk_{VII72} enharmonizminin oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
9	<p>Mövzu №9 Uzaq tonallıqlara ümumi səs köməyilə modulyasiyanın oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
10	<p>Mövzu №10. Uzaq tonallıqlara ümumi səs köməyilə modulyasiyanın oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
11	<p>Mövzu №11. Uzaq tonallıqlara ümumi səs köməyilə modulyasiyanın oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
12	<p>Mövzu №12 Əsk_{7^{#3}} enharmonizminin oxunuşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
13	<p>Mövzu №13 Əsk_{7^{#3}} enharmonizminin oxunuşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	

14	<p>Mövzu №14 Uzaq tonallıqlara ümumi səs köməyilə modulyasiyanın oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
15	<p>Mövzu №15 Uzaq tonallıqlara ümumi səs köməyilə modulyasiyanın oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord' 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
16	<p>Mövzu №16 II₄₃^{#1} enharmonizminin oxunuşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
17	<p>Mövzu №17 II₄₃^{#1} enharmonizminin oxunuşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
18	<p>Mövzu №18 Polimetriyanın dirijorluğu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
19	<p>Mövzu №19 Polimetriyanın dirijorluğu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
20	<p>Mövzu №20 Uzaq tonallıqla sıçrayışlı yönəlmənin oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
21	<p>Mövzu №21. Uzaq tonallıqla sıçrayışlı yönəlmənin oxunuşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri <p>Mənbə: [1-5]</p>	2	
22	<p>Mövzu №22 II₂^{#1} enharmonizminin oxunuşu</p> <p>Plan:</p>	2	

	1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
23	Mövzu №23 II ₂ ^{#1} enharmonizminin oxunuşu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
24	Mövzu №24 Melizmlı melodiyaların oxunuşu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
25	Mövzu №25 Melizmlı melodiyaların oxunuşu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
26	Mövzu №26. Şərti ölçülü melodiyaların dirijorluğu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
27	Mövzu №27. Şərti ölçülü melodiyaların dirijorluğu Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
28	Mövzu №28 D ₇ və Əsk _{VII7} -un enharmonizminin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
29	Mövzu №29 D ₇ və Əsk _{VII7} -un enharmonizminin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
30	Mövzu №30 III səslı mürəkkəb modulyasiyalı imla Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri	2	

IX. Fənn üzrə sərbəst işlərin adları:

1	Qohum tonallar
2	Modulyasiya
3	Melizmlər
4	Transpozisiya. Sekvensiya
5	Metr, Ritm, Ölçü

X. İmtahan sualları:

I. Ardıcılıq qurmaq:

1. Es-dur T-D₄₃-T₆-S-II₇-DD₇-D₄₃^{b5}-T-S₆₄-T II
2. g- moll t-s₆-əksII₄₃-K₆₄ - D⁶-D₇⁶-D₉-D₇-D₇^{b5}-t II
3. A -dur T-D₆-D₆₅-T-S₆-əksII₄₃- DD₄₃-K₆₄-D₇^{b5}-T II
4. f-moll t-D₄₃-t₆-s-s₆-t-II₇^{b1}-D₄₃^{b5}-t-s₆₄-t II
5. A-dur T-D₆-D₆₅-T-S₆-əksII₄₃- DD₄₃-K₆₄-D₇^{b5}-T II
6. e-moll t-D₄₃-t₆-s-II₇-II₇^{b1}-D₄₃^{b5}-t-s₆₄-t II
7. B-dur T-D₄₃-T₆-S₆-II₂-DD₂-D₆₅-D₆₅^{b5}-T II
8. d-moll: t-D₄₃-t₆-əksII₇-DD₇- K₆₄-D₇⁶-D₇-t II
9. G-dur T-S₆-əksII₄₃-K₆₄-D⁶-D₇⁶-D₉-D₇-D₇^{b5}-T II
10. e-moll t₆-S-əksII₇- t₆-əksII₆₅-K₆₄-D₇-D₇^{b5}-VI II

II. Akkordu T-ya çatdıraraq qurmaq:

11. D -dur IV₇; 22. e-moll I₇; 13. A-dur DD₇^{b5}; 14. g-moll IV₇; 15. E-dur VI₇;
 16. g-moll D D₇^{b5}; 17. D -dur DD₇; 18. f-moll DDVII₇; 19. E -dur D₇⁶; 20. d-moll I₇;

III. Akkordu enharmonik əvəz edib T-ya çatdırmaq

IV Sekvensiya qurmaq:

V. Melodiyanı transpozisiya etmək:

XI. Kollokvium. 1.

I Ardıcılığın qurmaq:

- 1.D- durda: T-T-S-D2-T6-VII65-II7^{b1}-D₄₃-T II
- 2.e-mollda t-s₆-II43-II₄₃^{b1}-K64-D7-t-s₆₄-t II
- 3.H-durda D₆-D₆₅-T-S6-T6-VII65^{b3}-D₄₃-T-II2-T II

II. Akkordu T-ya çatdıraraq qurmaq:

4. E -durda VII43;
5. h-mollda II7^{b1};
6. B-durda DD7
7. D-durda DDVII7

III. Akkordu qurub sekvensiya şəklində yazmaq. 8.D-durda-D7-T; 9. G-durda-T-D₆₄-T₆

IV. Təyin edərək T-ya çatdırmaq

I Modulyasiya qurmaq:

1.G=D; 2. C=G; 3. A=E; 4. F=C

II. Sekvensiya şəklində qurmaq:5. F -durda S- T₆₄-S₆ b2-larla yuxarı6. fis-mollda K₆₄-D7-t b2-larla aşağı7. B-durda D₄₃-T b2-larla yuxarı**III. Ardıcılıq qurmaq.**

8. Es-durda. T-D64-T6-S-II65-DD65-K64-D7-T

9. e-mollda. t-s₆-II₄₃-DD₄₃-K-D₉-D₇-tIV. Akkordu T-ya çatdırmaq. 10.e-mollda.DD_{VII7}. 11. G-durda. II₇. 12. B-durda VII₇

XII.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Fənnin tədrisinin sonuna qədər Solfecio kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı,o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar. Solfecio fənnin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Eşitməklə təyin etmək.
- Musiqi parçalarından imla yazmaq.
- Akkord ardıcılıqlarının oxunması.
- Ayrı-ayrı akkordların T-ya çatdırılaraq oxunması.
- Sekvensiyaların oxunması.
- Ümumi musiqi mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi.
- Solfecio nömrələrinin oxunması

“Solfecio” fənninin sillabusu “Musiqi nəzəriyyəsi” ixtisasının tədris planı və Solfecio fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu”FBK-da müzakirə edilərək bəyənilmişdir (06 fevral 2020-ci il protokol № 5)

Fənn müəllimi:
FBK sədri:

Əliyeva Z.T
Əliyeva Z.T